

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter részére

József Attila u. 2-4.

Budapest

1051

Magyarország

TÁRGY: A KÖZÖS EURÓPAI MENEKÜLTÜGYI RENDSZER REFORMJA A BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI TANÁCS ÁPRILIS 21-I ÜLÉSÉN

Tisztelt Miniszter Úr!

Április 21-én a Bel- és Igazságügyi Tanács többek között az Európai Bizottság Közös Európai Menekültügyi Rendszer (Common European Asylum System, CEAS) reformjára vonatkozó javaslatait is tárgyalni fogja. A téma kapcsán szeretnénk felhívni a figyelmét néhány dologra, amelyeket szerintük a tagállamoknak figyelembe kell venniük, amikor a bejelentett reform kapcsán kialakítják az álláspontjukat.

Az Amnesty International álláspontja szerint a reform, amelynek célja a felelősségvállalás nagyobb mértékű elosztása az EU tagállamok között, a jó irányba tett lépés. Fontos kiemelni – ahogyan azt a Bizottság is elismerte – a dublini rendszer gyengeségei nemcsak annak végrehajtásában, hanem kidolgozásában is tetten érhetőek, így nem reális cél a rendszer megjavítása anélkül, hogy egy merőben más megközelítést alkalmaznánk. Ennek az új megközelítésnek a szolidaritás elvén illetve a menedékkérők és menekültek EU-n belüli befogadási körülményeinek javításán kell alapulnia: egyszerűen tisztességtelen elvárni a menekültválság frontországaitól, hogy aránytalan terhet vállaljanak annak megállapításában, hogy ki szorul nemzetközi védelemre, ki kapjon támogatást illetve hosszú távú letelepedési engedélyt a menekültstátuszt kapottak közül. Bebizonyosodott, hogy a rendszer nem működik a folyamatos menekülthullámban, csak egyre nagyobb nehézségeket és szenvedést okoz.

Az Amnesty International véleménye szerint a dublini rendszer reformjának a következő elveken kell alapulnia:

- Gyors hozzáférés a nemzetközi védelemhez;
- Az emberi jogok tiszteletben tartása, különös tekintettel a menedékhez, a család egységéhez való jogra, illetve a visszaküldés (non-refoulement) és a hátrányos megkülönböztetés tilalmára;
- Az eljárással kapcsolatos jogok garantálása: különösen a tájékoztatáshoz való jog, az ügyvédhez és személyes meghallgatáshoz való jog, illetve az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának és az EU Alapjogi Chartájának megfelelő hatékony jogorvoslat garantálása;
- Rugalmasság az egyéni és humanitárius körülmények kezelésében.

A fenti elvekhez való ragaszkodás egy áthelyezési / elosztási rendszert jelentene minden - nemcsak a nyilvánvalóan nemzetközi védelemre szoruló - menedékkérő számára; nem késleltetné a menekülteljárások lefolytatását azzal, hogy a menedékkérőt számos átszállításnak teszi ki mielőtt arról döntenek, hogy a kérelmét melyik országnak kell elbírálnia, és biztosítaná, hogy a rendszer kellően rugalmasan tudjon alkalmazkodni az egyéni körülményekhez, ahelyett, hogy kényszerítésén és szankciókon alapulna.

Ami a Közös Európai Menekültügyi Rendszer reformját illeti - miközben egyetértünk azzal, hogy szükséges a tagállami menekültügyi rendszerek közötti nagyobb harmonizáció – nem szabad azzal járnia, hogy lerontjuk a mostani sztenderdeket. Az Amnesty Internationalt különösen aggasztja egy közös EU-s biztonságos harmadik

ország koncepció és elfogadhatatlansági döntés bevezetése, amely a gyakorlatban a menedékkérők számára elérhetetlenné tenné az EU-t, és tökéletesen aláásná a közös globális felelősségvállalás eszméjét. Szintén aggodunk a büntető intézkedések miatt, amelyekkel az EU-n belüli másodlagos migrációs mozgást sújtják. Az eljárással kapcsolatos jogok – a befogadással kapcsolatos alapvető jogokkal együtt – univerzális emberi jogok, így nem tehetjük őket attól függővé, hogy mennyire felelnek meg a nemzeti törvényeknek vagy az EU szabályainak és politikájának.

Véleményünk szerint a Közös Európai Menekültügyi Rendszert érintő bármilyen reformnak nemcsak az egységes európai menekültügyi rendszer irányába tett lépésnek kell lennie, hanem a Lisszaboni Szerződés felszólításának is eleget kell tennie, hogy biztosítsa “az Unió egészén belül érvényes, egységes menekült jogállás a harmadik országok állampolgárai számára”. Első lépésként a menedékkérelmek pozitív elbírálásának és a státusz kölcsönös elismerését kellene a reform részévé tenni.

Végezetül az Amnesty International üdvözli, hogy a Bizottság javaslata elismeri, növelni kell a biztonságos és legális migrációs csatornák számát. Véleményünk szerint a javasolt egységes áttelepítési rendszer növelni tudná az EU áttelepítési hajlandóságát, feltéve, ha az kötelező érvényű, megfelel a UNHCR áttelepítésre vonatkozó céljainak, és – összhangban az áttelepítés lényegével - a legrászorultabbak jogainak érvényesülését szolgálja. Az EU áttelepítési rendszerében való önkéntes részvétel ötlete aggasztó és nem támogatható.

Örömmel vennénk, ha lehetőséget biztosítana számunkra, hogy személyesen is megvitassuk a Közös Európai Menekültügyi Rendszerrel kapcsolatos reformot és az EU tágabban vett migrációs politikáját. Köszönjük, hogy megfontolja javaslatainkat a találkozó előtt.

Budapest, 2016. április 19.

Tisztelettel:

Jeney Orsolya

igazgató

Amnesty International Magyarország